

Дискримінація за ознакою статі: куди можна поскаржитись

В Україні жінки і чоловіки мають рівні права і можливості, проте дуже часто права жінок утискають.

Ми рішили розказати вам що таке дискримінація за ознакою статі і [куди звертатись](#), якщо така дискримінація сталася.

Що таке дискримінація за ознакою статі

Дискримінація за ознакою статі – це ситуація, за якої особа та/або група осіб за ознаками статі, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними, зазнає обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами і свободами або привілеями в будь-якій формі, встановленій Законом України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», крім випадків, коли такі обмеження або привілеї мають правомірну об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними.

Відповідно до законодавства жінкам і чоловікам мають забезпечуватись рівні права та можливості при працевлаштуванні, просуванні кар'єрними сходами на роботі, під час підвищення кваліфікації та перепідготовки.

Що не можна вважати дискримінацією

Законодавчо передбачені норми, які не вважаються дискримінацією за ознакою статі, це:

спеціальний захист жінок під час вагітності, пологів та грудного вигодовування дитини (випадки, коли тільки в силу фізичних особливостей та необхідності виконання природної функції народження і вирощування дітей жінки потребують більшої підтримки);

обов'язкова строкова військова служба для чоловіків, передбачена законом;

різниця в пенсійному віці для жінок і чоловіків, передбачена законом (у силу фізичних особливостей жінок і чоловіків);

особливі вимоги щодо охорони праці жінок і чоловіків, пов'язані з охороною їх репродуктивного здоров'я;

позитивні дії (створення додаткових можливостей, спрямованих на усунення юридичної чи фактичної нерівності у можливостях жінок і чоловіків щодо реалізації прав і свобод.

Які бувають форми дискримінації

Дискримінація за ознакою статі буває як пряма, так і непряма.

Пряма дискримінація характеризується як намір дискримінувати особу певної статі. Наприклад, роботодавець під час прийняття претендента на певну посаду (яка не передбачає виконання специфічної роботи, яка може виконуватись виключно чоловіками) відмовляє у працевлаштуванні жінці, посилаючись на те, що на зазначену посаду розглядаються резюме виключно чоловіків.

Непряма дискримінація зумовлена впливом політики або певних заходів. Це відбувається тоді, коли неначе при формально нейтральних правилах особи однієї статі потрапляють у невідгідне становище в порівнянні з особами іншої статі. Прикладом може бути мінімальний критерій кар'єрного росту для певної професії, у зв'язку з чим з претендентів може бути виключено набагато більше жінок, ніж чоловіків.

Формами дискримінації також є

підбурювання до дискримінації

пособництво у дискримінації

утиск.

Куди звертатись у випадку дискримінації за ознакою статі

У залежності від ситуації, яка склалась внаслідок дискримінації за ознакою статі, особа має право звернутись за захистом порушених прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Письмові звернення до Уповноваженого можна надсилати за адресою: вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008; на електронну пошту: hotline@ombudsman.gov.ua.

В Україні також діє Національна «гаряча лінія» з попередження домашнього насильства, торгівлі людьми та гендерної дискримінації громадської організації «Ла Страда» Можна звернутися за тел.: 0 800 500 335 або короткий номер з мобільного 116 123, а також Урядова гаряча лінія з питань допомоги постраждалим від насильства 1547.

Якщо під час вчинення дискримінації за ознакою статі наявний склад адміністративного або кримінального правопорушення, тоді за захистом порушеного права потрібно звернутись до органів поліції за тел.: 102.

Потерпілий від дискримінації за ознакою статі може звернутись за захистом свого порушеного права до суду та має право на відшкодування матеріальних збитків та моральної шкоди, завданих їй унаслідок дискримінації за ознакою статі.

Для отримання правової допомоги потерпілі від дискримінації за ознакою статі мають право звернутись до центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Цікавим фактом є те, що під час місцевих виборів у 2020 36% обраних депутатів – жінки. Це спрацювала гендерна квота, передбачена Виборчим кодексом України, коли на кожну п'ятірку кандидатів відповідно до частини дев'ятої статті 219 Виборчого кодексу України мала бути забезпечена присутність у кожній п'ятірці кожного виборчого списку чоловіків і жінок – не менше двох кандидатів кожної статі.

Управління соціального захисту населення районної державної адміністрації